

Ár 2015, föstudaginn 27. mars, er fundur haldinn í úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki.

Mætt eru: Haukur Guðmundsson, formaður, Geir Arnar Marelsson, Hildigunnur Hafsteinsdóttir, Jóhann Tómas Sigurðsson og Oddur Ólason.

Fyrir er tekið **mál nr. 96/2014**:

M
gegn
F.

og kveðinn upp svohljóðandi

ú r s k u r ð u r :

I.

Málsmeðferð.

Málsaðilar eru M, hér eftir nefnd sóknaraðili, annars vegar og F, hér eftir nefndur varnaraðili, hins vegar.

Málið barst úrskurðarnefndinni 26. september 2014, með kvörtun sóknaraðila, dags. sama dag. Með tölvupósti nefndarinnar, dags. 26. september 2014, var kvörtunin send varnaraðila og honum gefinn kostur á að tjá sig um hana og skýra sjónarmið sín. Svör varnaraðila bárust með bréfi dags. 6. nóvember 2014. Var bréfið sent sóknaraðila, með tölvupósti nefndarinnar sama dag og honum gefinn kostur á að koma á framfæri athugasemdum sínum. Athugasemdir sóknaraðila bárust með bréfi, dags. 27. nóvember 2014.

Málið var tekið fyrir á fundum nefndarinnar dags. 20. og 27. mars mars 2015.

II.

Málsatvik.

Með bréfi dags. 17. mars 2014 tilkynnti varnaraðili sóknaraðila um leiðréttan endurútreikning á bílaláni nr. X sem sóknaraðili var skuldari að hjá FF og var greitt upp þann 11. júlí 2012. Nam inneign eftir leiðréttingu kr. 817.021. Í bréfinu lýsti varnaraðili yfir skuldajöfnuði við hluta inneignar, eða kr. 532.021, á móti vanskilum á skuldabréfi nr. Y, sem var útgefið þann 28. desember 1993 af A, til FF, upphaflega að fjárhæð kr. 1.300.000, og tryggt með sjálfskuldaábyrgð sóknaraðila. Ábyrgð sóknaraðila á skuldabréfinu var í lögfræðinnheimtu vegna vanskila en staða innheimtumálsins þann 18. mars sl. var kr. 2.113.530. Sama dag var greiðslu samkvæmt skuldajafnaðaryfirlýsingunni ráðstafað inn á innheimtumálið. Í kjölfarið af tilkynningu varnaraðila óskaði sóknaraðili eftir upplýsingum og sundurliðun á því hver væri staðan á ábyrgð hennar samkvæmt skuldabréfi nr. Y. Í kjölfarið afhenti varnaraðili sóknaraðila skjal, dags. 18. mars 2014. Skjalið bar heitið „Kvittun nr. [Z] (Fullnaðargreiðsla)”. Í skjalinu kom fram staða höfuðstóls, vaxta og innheimtukostnaður auk þeirrar innborgunar sem gerð hafði verið á lánið og loks samtals eftirstöðvar sem samkvæmt skjalinu voru 0,00 kr. Sóknaraðili taldi sig samkvæmt þessu hafa undir höndum fullnaðarkvittun sem kvað á um fullnaðargreiðslu skuldabréfs nr. Y og fór þess á leit við varnaraðila að hann afhenti henni frumrit skuldabréfsins. Varnaraðili hafnaði beiðninni með tölvupósti útibússtjóra dags. 8. september 2014 og með formlegu bréfi dags. 12. september 2014.

Í kjölfarið lagði sóknaraðili málið fyrir Úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki.

III.

Umkvörtunarefni.

Sóknaraðili krefst þess að kvittun nr. Z (fullnaðargreiðsla) sem varnaraðili gaf út 18. mars 2014 verði með úrskurði nefndarinnar viðurkennd sem fullnaðarkvittun á allri skuld sóknaraðila við varnaraðila samkvæmt skuldabréfi nr. Y og að varnaraðila beri að afhenda sóknaraðila frumrit.

Sóknaraðili mótmælir þeirri fullyrðingu varnaraðila að kvittun nr. Z (fullnaðargreiðsla) sem bankinn gaf út 18. mars 2014 hafi ekki verið fullnaðarkvittun þrátt fyrir skýrt efni hennar.

Sóknaraðili bendir á að á kvittun nr. Z (fullnaðargreiðsla), dagsett 18. mars 2014, sem varnaraðili sendi sóknaraðila hafi komið fram höfuðstóll skuldabréfs nr. Y. Einnig hafi komið fram á skuldabréfinu vextir og innheimtu- og fjárnámskostnaður og fleira um innborganir á lánið. Hafi auk þess komið fram á kvittuninni að lánið væri að fullu greitt, en þar sagði eftirfarandi: „*Samtals eftirstöðvar. 0,00*“:

Sóknaraðili telur málið skýrt þar sem að orðið „*fullnaðargreiðsla*“ hafi komið fram í fyrirsögn kvittunarinnar. Hér sé því um að ræða fullnaðarkvittun kröfuhafa vegna skuldar samkvæmt ofangreindu skuldabréfi og hafi sóknaraðili með réttu litið á að svo væri.

Þá telur sóknaraðili athyglisvert að samkvæmt kvittuninni, sem gefin var út 18. mars. 2014, hafi skuldari verið tilgreindur sem A, þrátt fyrir að 20 ár væru liðin síðan félagið hafi verið úrskurðað gjaldþrota.

Sóknaraðili telur ljóst að kvittun nr. Z (fullnaðargreiðsla) beri augljóslega með sér að vera fullnaðarkvittun vegna skuldar á skuldabréfi nr. Y, en tekið hafi verið fram sérstaklega innan sviga að hún væri kvittun fyrir fullnaðargreiðslu og að „*Samtals eftirstöðvar*“ væru engar, núll (0,00). Til samanburðar vísar sóknaraðili til sundurliðunar sem sóknaraðili fékk vegna skuldar hennar við sama banka. Í því skjali hafi komið fram eftirfarandi: „*Eftirstöðvar kröfuhafa 1.591.504,00*“. Umrætt uppgjör hafi sóknaraðili fengið nokkrum mánuðum áður en hún fékk fullnaðarkvittunina dagsetta 18. mars 2014, en í henni kom fram eftirfarandi: „*Samtals eftirstöðvar. 0,00*“. Sóknaraðili telur augljóst að hún hafi ekki getað skilið kvittun nr. Z (fullnaðargreiðsla) með neinum öðrum hætti en sem fullnaðarkvittun. Engan veginn hafi verið hægt að skilja hana öðruvísi væri hún borin saman við sundurliðunina frá 1. nóvember 2013. Á kvittuninni hafi verið, eins og áður sagði, tekið fram að um fullnaðargreiðslu sé að ræða. Við móttöku kvittunar nr. Z (fullnaðargreiðsla) hafi sóknaraðili fengið í hendur skýra yfirlýsingu frá varnaraðila, sem kröfuhafa, um að greiðslum samkvæmt skuldabréfi nr. Y væri lokið. Sóknaraðili bendir á að mikilvægt sé að hún geti treyst efni og gildi kvittunarinnar og yfirlýsinga bankans og vísar um þetta atriði til Hæstaréttardóms nr. 600/2011, þar sem sagði eftirfarandi: „*Búa hér að baki sjónarmið um öryggi í viðskiptum, en það getur haft í för með sér mikla röskun á fjárhagslegum hagsmunum skuldara, sem um lengri tíma hefur hagað sér í samræmi við tilmæli kröfuhafa, ef kröfuréttarsambandið er tekið upp hvað fortíðina varðar og honum í framhaldinu gert að standa kröfuhafa skil á umtalsverðum viðbótargreiðslum fyrir liðna tíð, þvert á væntingar sínar um hið gagnstæða.*“.

Máli sínu til stuðnings vísar sóknaraðili til Hæstaréttardóma nr. 600/2011, 464/2012 og 50/2013 um fullnaðarkvittanir, ásamt því að vísa til sjónarmiða sem komu fram í úrskurði Úrskurðarnefndar um viðskipti við fjármálafyrirtæki í máli nr.

90/2013. Sóknaraðili telur að líta beri á kvittunina sem fullnaðarkvittun, í fyrsta lagi þar sem sóknaraðili hafi verið í góðri trú um að skuldin væri niðurfelld og að hún hefði staðið við skyldur sínar sem ábyrgðarmaður á skuldabréfinu. Hún hvorki vissi né mátti vita að greiðslur hennar væru ófullnægjandi og þegar hún fékk kvittun nr. Z sem fullnaðarkvittun hafi hún fengið frá varnaraðila staðfestingu á fullnaðargreiðslu samkvæmt skuldabréfinu. Í öðru lagi sé augljós aðstöðumunur á sóknaraðila sem ábyrgðarmanns á skuldabréfinu og varnaraðila í málinu. Sem fjármála- og lánastofnun búi varnaraðili yfir mikilli sérþekkingu á sviði skuldabréfaréttar og verði því að gera þá kröfu að upplýsingar og kvittanir sem hann sendi viðskiptamönnum, ábyrgðarmönnum og skuldurum, séu réttar og að viðskiptamenn megi treysta efni þeirra. Í þriðja lagi sé augljóst að varnaraðila standi mun nær að bera áhættuna og hallann af eigin mistökum, hafi þau orðið við útgáfu kvittunar nr. Z (fullnaðargreiðsla), nokkuð sem sóknaraðili telur engar forsendur til að ætla. Gera verði þá kröfu til varnaraðila að hann geti gefið út kvittun sem viðskiptamenn geti skilið með auðveldum hætti. Takist honum ekki að sinna þeirri grundvallarskyldu sinni beri hann hallann af því. Í fjórða lagi beri að líta til þess hér að umfang viðbótarkröfu varnaraðila sé ekki mikið (rúmlega 1.500.000 kr.).

Sóknaraðili telur að hér verði að líta til þess mikla óhagræðis sem hún yrði fyrir verði ekki fallist á sjónarmið hennar hér að ofan. Verði ekki fallist á kröfu hennar og sjónarmið, felist í því að engar kröfur séu gerðar til vinnubragða og skjalagerðar hjá bönkunum og lánastofnunum við útgáfu kvittana vegna uppgjors á skuldabréfum, að minnsta kosti þegar kemur að ábyrgðarmönnum.

Um lagarök fyrir afhendingu frumrits skuldabréfsins vísar sóknaraðili til 1. gr. tilskipunar um áritun afborgana á skuldabréf frá 9. febrúar 1798.

Sóknaraðili gerir athugasemd við kröfugerð varnaraðila en þar sé þess einungis krafist að kvörtun sóknaraðila verði hafnað. Ekki sé gagnkrafa um niðurstöðu í málinu um hvert sé efnislegt gildi umræddrar kvittunar varnaraðila til sóknaraðila nr. Z frá 18. maí 2014, til dæmis um að hún sé einungis kvittun vegna uppgjors á vanskilum eða annarri greiðslu. Sóknaraðili telur að í efnislegri niðurstöðu þessa máls verði að felast afstaða úrskurðarnefndarinnar til þess hvert sé gildi umræddrar kvittunar, það er hvort að um hafi verið að ræða fullnaðarkvittun eða ekki. Hafi kvittunin ekki verið fullnaðarkvittun spyr sóknaraðili hvað hún hafi verið þá?

Hvað varðar bréf varnaraðila til sóknaraðila, dagsett 17. mars 2014, bendir sóknaraðili á að það eina sem hafi komið fram í bréfinu og lúti að skuldabréfi nr. Y, sé að inneign sóknaraðila hjá varnaraðila hafi verið skuldajafnað á móti vanskilum. Inneign hafi myndast hjá sóknaraðila vegna endurútreiknings lána sem varnaraðili og aðrar fjármálastofnanir þurftu að framkvæma í kjölfar Hæstaréttardóma, þar sem rétturinn hafi komist að þeirri niðurstöðu að greiðslukvittanir hafi jafngilt fullnaðarkvittunum. Með bréfinu hafi varnaraðili því verið að leiðrétta endurútreikning sinn á þremur lánunum, þar á meðal á nefndu skuldabréfi. Ekkert hafi komið fram í bréfinu, dagsettu 17. mars 2014, um hver krafan samkvæmt skuldabréfinu hafi verið þann dag og var sóknaraðili ekki upplýst um hana fyrr en með umræddri kvittun nr. Z, dagsettir 18. mars 2014.

Sóknaraðili bendir ennfremur á að henni hafi borist umrædd kvittun með pósti, en eftir að henni hafði borist ofangreind bréf varnaraðila um endurútreikning lána, dagsett 17. mars 2014, hafi hún óskað eftir því að fá upplýsingar og sundurliðun á því hver staðan væri á ábyrgð hennar samkvæmt skuldabréfi nr. Y. Þær upplýsingar hefðu borist frá varnaraðila með umræddri fullnaðarkvittun nr. Z, dagsettri 18. mars 2014. Í ljósi þessa hafnar sóknaraðili þeirri málsástæðu varnaraðila að sóknaraðili hafi ekki

verið í góðri trú um að umrædd kvittun hafi verið um fullnaðargreiðslu á skuld samkvæmt skuldabréfinu sem fráleitri. Sóknaraðili hafi verið í góðri trú um gildi umræddrar kvittunar sem fullnaðarkvittunar og beiðni hennar um frekari sundurliðun á stöðu ábyrgðarinnar samkvæmt skuldabréfinu staðfesti það.

Sóknaraðili hafnar þeim rökum varnaraðila að umrædd fullnaðarkvittun hafi verið „innanhússkjal“ og hafi verið send sóknaraðila fyrir mistök og telur þau ekki standast skoðun. Umrædd kvittun hafi verið send sóknaraðila til skýringar og sundurliðunar á endurútreikningi lánsins sem sóknaraðila var tilkynnt um með bréfi 17. mars 2014. Þá bendir sóknaraðili á að hún hafi ekki verið upplýst um þessi mistök fyrr en með greinargerð varnaraðila dagsettri 6. nóvember 2014, þrátt fyrir mikla hagsmuni hennar í málinu. Telur sóknaraðili augljóst að þessi málsástæða varnaraðila sé ekki í neinu samræmi við gögn og staðreyndir málsins. Varnaraðila hefði verið í lófa lagið að upplýsa sóknaraðila um þessi meintu mistök sín miklu fyrr, til dæmi í bréfi sínu til sóknaraðila, dagsettu 12. september 2013. Í því bréfi hafi ekki verið minnst einu orði á að varnaraðili hefði gert mistök með því að senda sóknaraðila umrædda kvittun og ekki að um „innanhússkjal“ hefði verið að ræða. Sóknaraðili hafnar því þessum rökum. Í umræddu bréfi, hafi meðal annars eftirfarandi komið fram: „*Sú kvittun sem vísað er til var staðfesting á greiðslu vanskila á skuldabréfinu ekki kvittun um fullnaðargreiðslu skuldabréfsins*“.

Sóknaraðili spyr því hvernig það megi vera að varnaraðili, ein helsta fjármálastofnun landsins, sendi viðskiptamanni sínum kvittun vegna greiðslu af skuldabréfi þar sem í titli hennar sé tekið fram að um fullnaðargreiðslu hafi verið að ræða, en segi síðar að ekki hafi verið um fullnaðargreiðslu að ræða vegna sama skuldabréfs? Augljóst sé að varnaraðili sendi sóknaraðila umrædda kvittun nr. Z, dagsetta 18. mars 2014 sem staðfestingu á þeirri kröfu sem lýst er í kvittuninni. Þegar af þeirri ástæðu beri að fallast á kröfu sóknaraðila um að umrædd kvittun verði viðurkennd sem fullnaðarkvittun á allri skuld málsaðila við varnaraðila samkvæmt skuldabréfi nr. Y.

Sóknaraðili hafnar leiðbeiningum varnaraðila um það hvernig eigi að lesa fullnaðarkvittunina með tilvitnuðum orðum úr kvittuninni sem eigi að sanna að ljóst sé að með orðunum „*Samtals eftirstöðvar 0,00*“ hafi verið átt við eftirstöðvar vanskila en ekki skuldabréfsins. Telur sóknaraðili að leiðbeiningarnar séu ómarktækar og fráleitt sé að byggja niðurstöðu í máli þessu á slíkum útskýringum varnaraðila á kvittun sem hann hafi sjálfur gefið út. Hafa verði í huga að hér sé um eina helstu lánastofnun landsins að ræða. Efni kvittunar nr. Z (fullnaðargreiðsla), dagsettri 18. mars 2014, hafi verið skýrt. Á kvittuninni var málsgrein sem hét „*Lýsing kröfu*“ og sagði þar eftirfarandi: „*Upphaflega skuldabréf nr. [Y], að fjárhæð kr. 1.300.000, útg. 28.12.1993. Bréfið var upphaflega keypt af [FF] sem sameinaður var [varnaraðila]. Bréfið hefur fengið nýtt númer [Y]*“.

Sóknaraðili fellst ekki á þær málsástæður varnaraðila að hún hafi mátt lesa það útúr öðrum skjölum en umræddri fullnaðarkvittu, að skuldin samkvæmt skuldabréfi nr. Y, sem sóknaraðili var ábyrgðarmaður að, hafi ekki verið að fullu greidd þrátt fyrir skýrt efni umræddrar kvittunar. Í því fælist að varnaraðili og aðrir viðskiptamenn banka og fjármálastofnana gætu ekki treyst efni kvittanna sem varnaraðili og aðrar fjármálastofnanir í landinu gefa út. Sóknaraðili ítrekar þá undantekningu sem komi fram í dómi Hæstaréttar í máli nr. 600/2011, frá meginreglunni um að kröfuhafi sem hafi fengið minna greitt en hann átti rétt til í lögskiptum við skuldara, eigi tilkall til viðbótargreiðslu. Eins og komi fram í Hæstaréttardóminum styðst undantekningin „*við þau rök, að skuldari hafi við móttöku kvittunar fengið í hendur yfirlýsingu*

kröfuhafa um að greiðslu væri lokið. Búa hér að baki sjónarmið um öryggi í viðskiptum“. Atvik í þessu máli séu með þeim hætti að undantekningin eigi við og víkja beri frá nefndri meginreglu.

Sóknaraðili bendir á að einungis tvær tilkynningar hafi verið sendar henni frá dagsetningu kvittunarinnar 18. mars 2014 til fyrri hluta júní á sama ári. Ein tilkynning sé dagsett 11. júní 2014, sem sé degi áður en sóknaraðili fundaði með lögmanni sínum um málið en í beinu framhaldi af þeim fundi ræddi sóknaraðili við varnaraðila (líklega á föstudeginum 13. júní) um skilning sinn á umræddri kvittun og tilkynnti honum að hún væri komin með fullnaðarkvittun vegna skuldar samkvæmt skuldabréfinu nr. Y. Sóknaraðili hafi því ekki sýnt af sér tómlæti með því að halda ekki fram skilningi sínum á umræddri kvittun gagnvart varnaraðila. Sóknaraðili hafi haft samband við varnaraðila um leið og hún hafði ráðfært sig við lögmann sinn um málið. Ekki sé hægt að halda því fram að sóknaraðili, sem sé venjulegur viðskiptamaður varnaraðila, tapi rétti á svo skömmum tíma sem varnaraðili hafi haldið fram en hann haldi því fram að sóknaraðila hafi mátt verið ljóst í byrjun apríl að hún „misskildi efni kvittunarinnar“. Engan veginn sé hægt að byggja niðurstöðu í máli þessu á þessari málsástæðu og rökum eða að sóknaraðila hefði mátt vera ljóst að hún misskildi efni kvittunar. Hafa beri í huga að 22. ágúst 2014 ritaði lögmaður sóknaraðila bréf til varnaraðila um skilning sóknaraðila á kvittuninni. Sóknaraðila var svarað með bréfi varnaraðila, dagsettu 12. september. Eftir svar varnaraðila hafi sóknaraðili leitað til úrskurðarnefndar um málið.

Hvað varðar umfjöllun varnaraðila um að skuldabréfið hafi verið sent úr lögfræðinnheimtu til viðkomandi útibús bankans þá telur sóknaraðili það ekki varða hana hvar varnaraðili geymi skuldabréfin. Hvert varnaraðili sendi það og önnur innri mál varnaraðila, til dæmis að kvittunin hafi verið innanhússkjal, séu ekki atriði sem hægt sé að byggja niðurstöðu þessa máls á. Verði að gera ráð fyrir því að varnaraðili geymi umrætt skuldabréf á öruggum stað og að hann geti gefið út kvittanir sem viðskiptamaður geti lesið og skilið með auðlesanlegum hætti og án leiðbeininga.

Að lokum ber sóknaraðili því við að hún hafi ekki fengið senda greiðsluseðla vegna þessa láns frá varnaraðila, hvorki frá FF né varnaraðila og þeir hafi ekki verið sýnilegir í heimabanka sóknaraðila. Það sé því rangt sem komi fram í greinargerð varnaraðila að hann hafi sent sóknaraðila greiðsluseðla vegna ábyrgðar hennar samkvæmt skuldabréfinu.

IV.

Athugasemdir varnaraðila.

Varnaraðili krefst þess að kröfu sóknaraðila verði hafnað.

Varnaraðili hafði áður hafnað kröfu sóknaraðila með bréfi, dags. 12. september 2014. Í bréfinu kom fram að umrædd kvittun hafi verið staðfesting á greiðslu vanskila á skuldabréfinu en ekki kvittun um fullnaðargreiðslu þess. Þar sem eftirstöðvar skuldabréfsins næmu rúmlega kr. 1.500.000 yrði innheimtu á því haldið áfram í samræmi við innheimtuferli bankans. Í bréfinu var því jafnframt hafnað að afhenda sóknaraðila frumrit skuldabréfsins.

Varnaraðili ítrekar framangreind sjónarmið og bendir á að viðtakandi umræddrar kvittunar hafi verið varnaraðili, en ekki sóknaraðili, eins og sjá megi í haus kvittunarinnar. Hafi því í reynd verið um „innanhússkjal“ að ræða sem sóknaraðili hafi fengið afhent fyrir mistök. Í kvittuninni sagði jafnframt „*Innborgun lánið gr. í skil*“ og „*Leiðrétting endurútreiknings láns... til skuldajöfnunar vegna vanskila*“ sem sé til marks um að umrædd greiðsla hafi greitt upp vanskil skuldabréfsins í

lögfræðiinnheimtu. Sé „*Samtals eftirstöðvar 0,00*” lesið í samhengi við efni kvittunarinnar að öðru leyti, einkum það að staða innheimtumálsins sé „*Samtals kr. 2.113.530,0*”, sé ennfremur ljóst að með „*Samtals eftirstöðvar 0,00*” sé átt við eftirstöðvar lögfræðiinnheimtu til viðkomandi útibús. Umædd kvittun beri því ekki með sér að vera fullnaðarkvittun um fullnaðargreiðslu skuldar samkvæmt skuldabréfi nr. Y líkt og sóknaraðili haldi fram.

Varnaraðili bendir á sóknaraðila hafi verið fyllilega ljóst að staða innheimtumálsins væri hærri en svo að greiðsla að fjárhæð kr. 532.021 myndi greiða skuldabréfið upp. Sóknaraðili hafi reglulega frá 5. janúar 2013 fengið bréf og tilkynningar frá varnaraðila um vanskil skuldabréfsins, uppgreiðsluverðmæti þess og síhækkandi innheimtukostnað. Þá hafi greiðsluáskorun, dags. 14. maí 2013, verið birt eiginmanni sóknaraðila þann 22. maí sama ár, en þar hafi komið fram að staða kröfunnar væri kr. 1.985.369 en sóknaraðili hafi fengið tilkynningu um aðfarabæðnina og fjárhæð kröfunnar frá Sýslumanninum í Keflavík. Jafnframt hafi sóknaraðili móttakið bréf frá varnaraðila, dagsettu 31. desember 2013, með yfirliti yfir ábyrgðir á skuldum annarra þar sem sjálfskuldarábyrgð sóknaraðila á umræddu skuldabréfi var tiltekin. Þar hafi verið tiltekið að fjárhæð ábyrgðarinnar væri kr. 1.823.075 og vanskil kr. 359.746 en sá fyrirvari var jafnframt gerður að ef skuld væri í vanskilum legðust dráttarvextir og innheimtukostnaður við ábyrgðarfjárhæð.

Jafnframt bendir varnaraðili á að sóknaraðili hafi ekki sýnt fram á að hún hafi samið um afslátt af kröfunni, né að varnaraðili hafi áður gefið henni ástæðu til þess að ætla að hann myndi gefa eftir hluta af kröfunnar, en skuldabréfið beri ekki með sér að það sé að fullu greitt.

Framangreindu til viðbótar bendir varnaraðili á að strax í kjölfar þess að vanskil skuldabréfsins voru gerð upp hafi skuldabréfið verið sent úr lögfræðiinnheimtu til viðkomandi útibús bankans. Frá 1. apríl 2014 hafi varnaraðili gefið út greiðsluseðla vegna umrædds skuldabréfs og sent tilkynningar til sóknaraðila sem ábyrgðarmanns um vanskil bréfsins. Frá því að umrædd kvittun hafi verið gefin út og þangað til greiðsluseðill vegna skuldabréfsins var gefinn út þann 1. apríl 2014 hafi einungis liðið 14 dagar. Ekki liggi ljóst fyrir hvenær eða hvernig sóknaraðila barst umrædd kvittun en hafi sóknaraðila borist hún í mars 2014 hafi henni mátt vera ljóst strax í byrjun apríl sama ár að hún hafi misskilið efni kvittunarinnar.

Að öllu framangreindu virtu telur varnaraðili auðsýnt að sóknaraðili hafi ekki verið í góðri trú um að umrædd kvittun hafi verið um fullnaðargreiðslu á skuld sóknaraðila samkvæmt skuldabréfinu. Samkvæmt öllu því sem framan sé rakið séu ekki forsendur til að verða við kröfu sóknaraðila. Beri því að hafna kröfunni.

VI.

Niðurstaða.

Ágreiningur aðila lýtur að innheimtu skuldabréfs nr. Y og gildi kvittunar nr. Z. Sóknaraðili krefst þess að kvittunin verði með úrskurði nefndarinnar viðurkennd sem fullnaðarkvittun á allri skuld sóknaraðila við varnaraðila samkvæmt skuldabréfi nr. Y og að varnaraðila verði gert að afhenda sóknaraðila frumrit bréfsins.

Í kjölfar bréfs frá varnaraðila, dags. 17. mars 2014, sem fjallaði um leiðréttan endurútreikning láns og skuldajöfnun varnaraðila vegna vanskila á láni nr. Y óskaði sóknaraðili eftir því við varnaraðila að fá upplýsingar og sundurliðun á því hver væri staðan á ábyrgð hennar samkvæmt skuldabréfi nr. Y. Til þess að svara fyrirspurninni sendi varnaraðili sóknaraðila kvittun nr. Z, dags. 18. mars 2014. Efst á umræddri kvittun stóð innan sviga í hástöfum „*FULLNAÐARGREIÐSLA*“. Auk þessa kom fram

á kvittuninni staða höfuðstóls auk vaxta og innheimtukostnaðar, þá innborgun á lánið og loks samtals eftirstöðvar en þar sagði eftirfarandi: „0.00“.

Telja verður nægilega í ljós leitt að skjal þetta var sent fyrir mistök varnaraðila og að því var í raun ætlað að sýna stöðu málsins innan bankans í uppgjöri á milli lögfræðiinnheimtu bankans og viðkomandi útibús.

Það er meginregla kröfuréttar að kröfuhafi, sem fengið hefur minna greitt en hann átti rétt til í lögskiptum aðila, eigi kröfu á hendur skuldara um það sem vangreitt er. Frá þeirri meginreglu eru þó undantekningar, meðal annars um að fullnaðarkvittun kröfuhafa geti að vissum skilyrðum fullnægðum valdið því að hann glati frekari kröfu. Hvíli áherslan þá á því, að skuldari hafi við móttöku kvittunnar fengið í hendur viljayfirlýsingu kröfuhafa um að greiðslu sé lokið og þar með réttmæta ástæðu til að ætla að hann hafi gert upp að fullu greiðslu sína og geti treyst því að ekki komi til frekari kröfur síðar. Í þessu máli hlýtur þannig að ráða úrslitum mat á því hvort umrædd kvittun gat með réttu vakið traust hjá sóknaraðila um að krafa varnaraðila vegna ábyrgðar hennar væri að fullu greidd.

Í því tilliti er ekki unnt að leggja málsatvik hér að jöfnu við þá dóma sem sóknaraðili vísar til og fjalla um atvik þar sem skuldarar hafa yfir lengri tímabil greitt fjölda greiðsluseðla án þess að nokkuð hafi bent til þess að efast mætti um að umræddir gjalddagar væru þannig uppgreiddir.

Enda þótt titill skjalsins „Kvittun - nr. Z (FULLNAÐARGREIÐSLA)“ sé að sönnu mjög afdráttarlaus, ásamt þeirri lokaniðurstöðu skjalsins að eftirstöðvar séu kr. 0,00 hlaut ýmislegt við skjalið að öðru leyti að vekja efasemdir hjá varnaraðila um að í því fælist full greiðsla á skuld hennar. Í fyrsta lagi var skjalið stílað á F fyrirtækjab. en merkt F –Lögfræðiinnheimtu. Meira er þó um vert að þær fjárhæðir sem raktar eru sem „Mismunur“ í skjali þessu voru ekki skýrðar og voru ekki í neinu samræmi við inngreiðslur hennar eða önnur atvik, en sóknaraðila var vel kunnugt um að fjárhæð skuldar hennar var miklum mun hærri en nam endurreikningi á láni hennar og þeirri fjárhæð sem í skjalinu er merkt „Innborgun lánið gr. í skil“. Verður í þessu ljósi ekki fallist á að þessi kvittun hafi slíkt traustfangsgildi að hennar vegna sé krafa varnaraðila fallin niður.

Ú r s k u r ð a r o r ð:

Öllum kröfum sóknaraðila, M, á hendur varnaraðila, F, er hafnað.

Reykjavík, 27. mars 2015

Haukur Guðmundsson

Jóhann Tómas Sigurðsson

Oddur Ólason

Sératkvæði:

Málavextir eru raktir í álitni meirihluta.

Í málinu verður einkum að líta til þess að kvittun sú sem varnaraðili sendi sóknaraðila bar með sér að um fullnaðargreiðslu væri að ræða enda gaf titill skjalsins það eindregið til kynna. Sóknaraðili gat ekki vitað að skjalið hefði verið sent henni fyrir mistök og bendir ekkert til þess að hún hafi ekki talið að umrædd kvittun fæli í sér staðfestingu á fullnaðargreiðslu á skuld samkvæmt skuldabréfinu.

Þrátt fyrir þá málsástæðu varnaraðila að umrædd kvittun hafi verið staðfesting á greiðslu vanskila á skuldabréfinu og að um „innanhússkjal“ hafi verið að ræða sem hafi aðeins verið sent sóknaraðila fyrir mistök þá er ljóst að innihald skjalsins var sett fram á þann hátt að það hlaut að skapa þær væntingar sóknaraðila að hún gæti treyst því að gengið hefði verið frá fullnaðaruppgjöri vegna skuldabréfsins. Verður varnaraðili sem sérfróð fjármálastofnun að bera hallann af þeim mistökum.

Fæst ekki séð að neitt í viðbrögðum sóknaraðila eða atvikum að öðru leyti geti leitt til þeirrar niðurstöðu að sóknaraðila hafi hlotið að vera ljóst að um mistök væri að ræða, þegar tekið er tillit til efnis kvittunarinnar og þess aðstöðumunar sem hér um ræðir.

Í ljósi alls framangreind teljum við að fallast beri á kröfur sóknaraðila og ber varnaraðila að afhenda sóknaraðila frumritið að skuldabréfi nr. Y.

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Geir Arnar Marelsson